

Visietekst 'De zorgboerderij als schakel in de hulpverlening'

De identiteit van de zorgboerderij

- De zorgboerderij kenmerkt zich door een natuurlijke omgeving (met planten en/of dieren). Ze biedt een gezond kader waarin mensen uit kwetsbare doelgroepen zinvol in beweging kunnen zijn. De zorgboerderij biedt echter ook zorg. Een boerderij is pas een zorgboerderij door het contact met de boer(in).
- De zorgboerderij kan helpen bij de hulpverlening aan kwetsbare personen. Ze kan bijdragen aan hun persoonsontplooiing en aan de ontwikkeling van hun sociale vaardigheden en attitudes. Ze biedt een kwetsbaar persoon de kans om zich even terug te plooiën uit de sociale omgeving, maar kan net zo goed zijn sociale integratie bevorderen.
- Op een zorgboerderij mag iedereen er zijn zoals hij/zij is. Normale, spontane omgang staat voorop. De zorgboer(in) biedt alleen ondersteuning bij het uitvoeren van de taken. De activiteiten die de zorggasten uitvoeren, hebben een gunstig effect op hun psychosociaal functioneren.
- De kernkwaliteiten van de zorgboerderij ten aanzien van de zorggasten zijn:
  - de structuur;
  - het werken op maat van eigen mogelijkheden, binnen een niet-probleemgerichte benadering en vertrekkend vanuit ieders kwaliteiten;
  - een groene, rustgevende, kleinschalige, nuchtere en beschermde omgeving, waar contact is met dieren of planten;
  - een kleinschalig zorgaanbod;
  - de verantwoordelijkheid voor de verzorging en groei van planten en dieren.Veel zorgboerderijen beschikken over extra troeven zoals:
  - huiselijkheid;
  - taken binnen een reële economische setting.

Het kader waarbinnen de zorgboerderij functioneert

- De zorggasten die naar de zorgboerderij komen, hebben een kwetsbaarheid en zorgnood die vastgesteld is door een bevoegde instantie of bevoegd persoon. Ze doen een beroep op hulpverlening om zich in hun kwetsbaarheid ondersteund te weten.
- Soms bepaalt de zorggast zijn hulpverleningstraject zelfstandig, maar meestal wordt hij daarin ondersteund door een professionele hulpverlener. Binnen het opgestelde hulpverleningstraject kunnen de zorggast en zijn professionele hulpverlener ervoor kiezen om specifieke doelstellingen te behalen door samen te werken met een zorgboerderij.
- Die samenwerking leggen ze vast in een afsprakenplan met de zorgboerderij.

Het afsprakenplan en zijn uitvoering

- De aangeboden ondersteuning op de zorgboerderij gaat uit van de ondersteuningsnood van de zorggast op het gebied van aandacht geven, hulp bieden, grenzen stellen en sanctioneren. De zorgboer(in) helpt de zorggast bij het aanleren en uitvoeren van de taken en stuurt bij waar nodig. Hij/zij kan ook richting geven aan het sociaal functioneren van de zorggast op de zorgboerderij (relatie met zorgboer(in), met gezinsleden, andere zorggasten ...).
- Hoe het aanbod van de zorgboerderij vorm moet krijgen, leggen de zorgboerderij en de zorggast/professionele hulpverlener vast in het afsprakenplan. Vanuit eigen kennis en ervaring kan de zorgboer(in) hierbij een actieve rol spelen. Het is daarom nodig dat de zorgboer(in) de verwachtingen kent van de zorggast en/of de professionele hulpverlener bij de samenwerking met de zorgboerderij. De zorggast en zijn hulpverlener verschaffen de zorgboerderij informatie die noodzakelijk is om beter in te spelen op de noden van de zorggast. Zo optimaliseren ze het effect van de zorgboerderij op de zorggast.
- De zorggast en zijn professionele hulpverlener beoordelen of de zorgboerderij een meerwaarde blijkt voor de hulpverleningsdoelen die zij vooropgesteld hebben.
- De ervaring met de activiteiten en contacten op de zorgboerderij kan de zorggast helpen om tot een beter algemeen psychosociaal functioneren te komen. De professionele hulpverlener begeleidt en ondersteunt de zorggast hierin. De zorgboer(in) moet de kans krijgen om ervaringselementen aan te brengen die deze reflectie kunnen stofferen. Daarom is het belangrijk dat hij/zij actief betrokken wordt bij de evaluatie.

De professionele ondersteuning van de zorgboerderij

- Zorgverlening is teamwerk. De zorgboer(in) mag er niet alleen voor staan. Het is noodzakelijk dat hij/zij zich professioneel ondersteund weet.
De ondersteuning van de zorggast veronderstelt een juiste inschatting van zijn noden en gedragingen. De zorgboer(in) moet terechtkunnen bij iemand die ze kan helpen kaderen en mee kan zoeken naar een passende omgang. De zorgboer(in) heeft ook nood aan een klankbord, iemand bij wie hij/zij in vertrouwen terecht kan.
- Deze professionele ondersteuning kan het best aangeboden worden door de vaste begeleider van de zorggast. Indien de zorggast zich niet laat bijstaan door een professionele hulpverlener, doet de zorgboerderij zelf een beroep op een externe hulpverlener met een relevante opleiding en ervaring.
- Zorgboerderijen met een collectief aanbod (d.w.z. dat ze meerdere zorggasten gelijktijdig ontvangen):
  - bouwen een eigen team uit van hulpverleners met een relevante opleiding en ervaring in de begeleiding van mensen uit kwetsbare groepen, of
  - hebben een vaste samenwerking met één of meer externe professionele hulpverleners.De aard van opleiding en ervaring van de teamleden of externe professionele hulpverleners is aanvullend op de eigen competenties van de zorgboer(in) en gerelateerd aan de ondersteuningsnoden van de doelgroep(en) op de zorgboerderij.